

Gemeente
Amsterdam

Onderwijs en welbevinden | Nieuw-West

factsheet | mei 2024

De onderwijsloopbanen van jeugdigen en hun welbevinden zien er in Nieuw-West anders uit dan gemiddeld in Amsterdam. Zo ligt het aandeel leerlingen dat het streefniveau voor o.a. lezen haalt lager dan het stedelijk gemiddelde. Daarnaast krijgen leerlingen in Nieuw-West minder vaak een havo of vwo advies en behalen ze minder vaak een startkwalificatie. Op het gebied van welbevinden geven in Nieuw-West minder jongeren dan gemiddeld aan psychische klachten te hebben, suïcidale gedachten te hebben en zich eenzaam te voelen.

Na het tonen van de onderwijspresentaties en het welbevinden in Nieuw-West gaan we in op verschillende mogelijke oorzaken van de afwijking van het gemiddelde. We doen dit aan de hand van drie domeinen, namelijk het gezin, de school en de buurt/omgeving.

onderwijsprestaties en welbevinden

gezin

school

buurt/omgeving

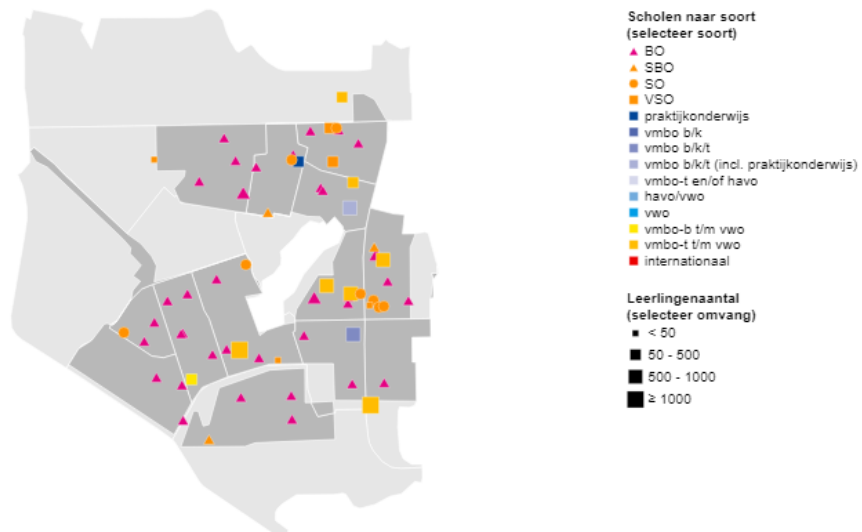

In deze factsheet worden de ontwikkelingen of verschillen tussen de gebieden binnen Nieuw-West getoond met figuren. Voor een weergave in kaartvorm kan geklikt worden op de figuur, wat leidt naar [het dashboard kerncijfers](#) op de website van O&S.

Onderwijslandschap

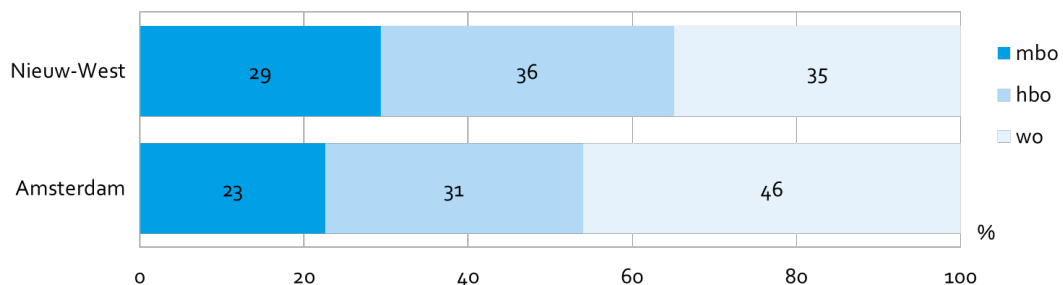
In Nieuw-West zijn 38 basisscholen met ongeveer 12.300 leerlingen, drie scholen voor speciaal basisonderwijs met 455 leerlingen, acht scholen voor speciaal onderwijs met 975 leerlingen en vijf scholen voor het speciaal voortgezet onderwijs met 290 leerlingen. Tot slot zijn er elf scholen voor voortgezet onderwijs met 8.100 leerlingen. Er gaan minder kinderen van de basisschoolleeftijd naar school in Nieuw-West dan dat er wonen; 6% gaat buiten Nieuw-West naar school. Dit is redelijk gemiddeld voor de stad. Als we kijken naar de ontwikkeling van het aantal [4 t/m 11 jarigen](#) in Nieuw-West zien we na een toename tot 2020 nu het aantal kinderen langzaam afnemen. Zo daalde dit van 14.885 in 2020 tot ongeveer 14.250 in 2024. Voor [12-17 jarigen](#) zien we juist een lichte toename, van 10.080 in 2020 tot ongeveer 10.570 in 2024.

Figuur 1. Scholen in Nieuw-West

Jongeren uit Nieuw-West die een vervolgopleiding doen, volgen vaker een hbo-opleiding dan gemiddeld in Amsterdam (36% t.o.v. 31%). Daarnaast volgen zij ook vaker een mbo-opleiding (29% t.o.v. 23%) en gaan minder vaak naar de universiteit (35% t.o.v. 46%) dan gemiddeld in Amsterdam.

Figuur 2. Gevolgd niveau vervolgopleiding, schooljaar 2022/'23 (procenten)

bron: CBS, bewerking O&S

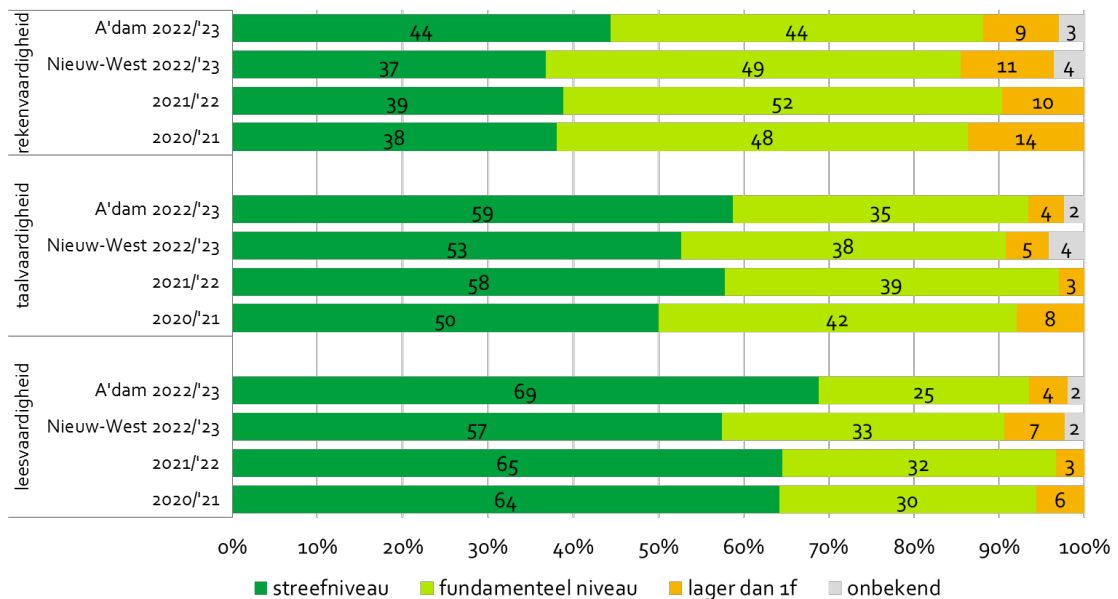
Nieuw-West heeft verschillende hbo en mbo locaties. Op een kleine onderwijsinstelling na (IUA), kan een wo-opleiding uitsluitend buiten het stadsdeel gevolgd worden. Van de mbo-studenten wonend in Nieuw-West studeert 17% ook in het stadsdeel, dit percentage is vergelijkbaar met Amsterdam gemiddeld. Er zijn geen gegevens waar hbo en wo studenten onderwijs volgen.

Onderwijsprestaties en welbevinden

Resultaten einde basisschool

Op de basisscholen in Nieuw-West behalen minder leerlingen [de streefniveaus lezen, rekenen-wiskunde en taal](#) dan gemiddeld in Amsterdam. We zien daarnaast in het meest recente schooljaar 2022/'23 dat het aandeel leerlingen dat de streefniveaus haalt is gedaald t.o.v. het schooljaar ervoor. Vooral bij leesvaardigheid zien we opvallende verschillen, zo haalde 57% het streefniveau in 2022/'23 terwijl dit een jaar eerder 65% was.

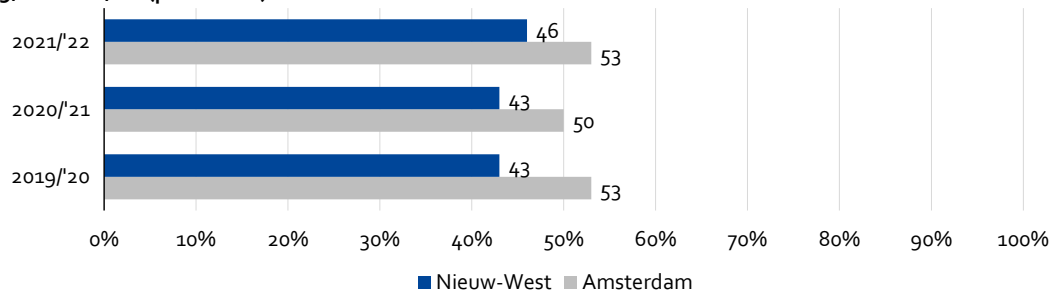
Figuur 3. Behaalde referentieniveaus in groep 8 op scholen in Nieuw-West (2020/'21-2022/'23) en Amsterdam (2022/'23) (procenten)

bron: DUO, bewerking O&S

Drieënzeventig procent van de leerlingen in Nieuw-West ontvangt in groep acht een basisschooladvies voor vmbo-t t/m vwo, dit ligt iets lager dan gemiddeld in de stad (77% in 2021/'22). Als we alleen kijken naar het aandeel leerlingen met advies havo en/of vwo dan is het verschil tussen Nieuw-West en Amsterdam gemiddeld groter, maar ook dit nadert in Nieuw-West steeds meer het stedelijk gemiddelde. In Nieuw-West ontving in 2021/'22 46% advies voor havo en/of vwo t.o.v. 53% gemiddeld in de stad.

Figuur 4. Achtstegroepers met een basisschooladvies voor havo, havo/vwo of vwo, naar woongebied, 2019/'20-2021/'22 (procenten)

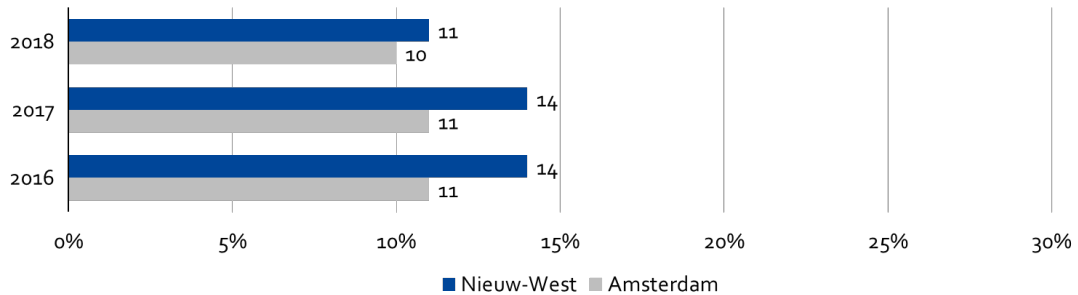
bron: CBS, bewerking O&S

Gevolgde niveau in de derde klas voortgezet onderwijs

In Nieuw-West stromen leerlingen in het voortgezet onderwijs iets vaker dan gemiddeld af naar een lager niveau dan het eerder ontvangen basisschooladvies. Dit zijn bijvoorbeeld leerlingen die met een havo basisschooladvies naar het voortgezet onderwijs gaan, en in het derde jaar

onderwijs volgen op niveau vmbo-theoretisch. In leerlingencohort 2018, dit zijn leerlingen die in 2018/'19 begonnen op de middelbare school en in 2020/'21 in de derde klas zaten, stroomde 11% van de leerlingen uit Nieuw-West af naar een lager niveau, t.o.v. 10% gemiddeld in de stad. De jaren daarvoor was dit 14%. Het aandeel opstroom is in Nieuw-West gelijk aan het Amsterdams gemiddelde.

Figuur 5. Afstroom in derde klas vo, leerlingen woonachtig in Nieuw-West, cohort 2016-2018 (procenten)

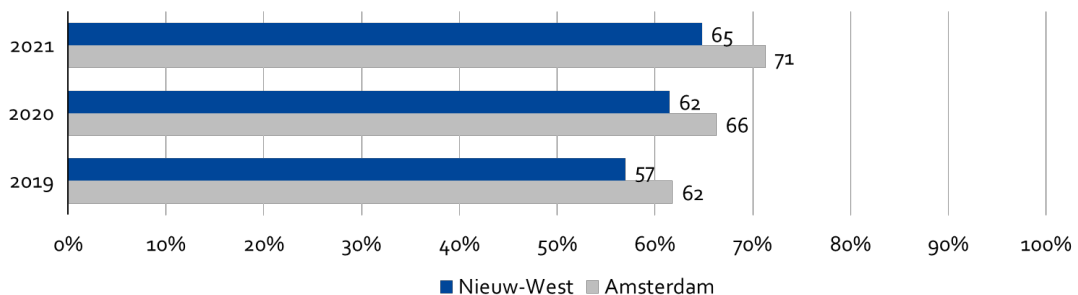

bron: CBS, bewerking O&S

Uitstroom van school

Het aandeel jongeren in Nieuw-West dat een startkwalificatie behaalt stijgt. In 2021 had twee derde (65%) van de 18-22 jarigen een startkwalificatie behaald, t.o.v. 71% gemiddeld in de stad.

Figuur 6. Behaalde startkwalificaties 18-22 jarigen woonachtig in Nieuw-West en Amsterdam, 2019-2021 (procenten)

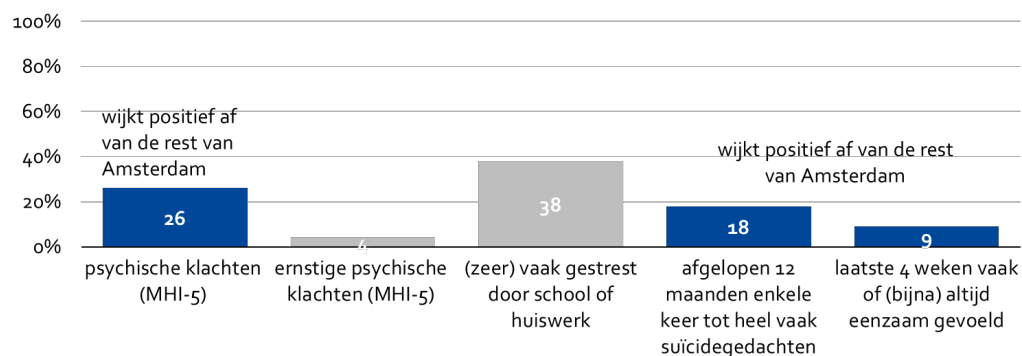

bron: Erisa, gemeente Amsterdam

Welbevinden

Een kwart (26%) van de middelbare scholieren uit Nieuw-West ervaarde in 2021 psychische klachten (licht, matig, ernstig) en bij 4% ging het om ernstige psychische klachten. Ruim een derde, namelijk 38%, van de scholieren voelde zich (zeer) vaak gestrest door school of huiswerk. We zien dat 9% van de scholieren in Nieuw-West zich relatief vaak eenzaam voelde en 18% had last van suïcidedgedachten. Psychische klachten, suïcidedgedachten en eenzaamheid liggen in Nieuw-West significant lager dan in de andere stadsdelen.

Figuur 7. Welbevinden leerlingen klas 2 en 4 voortgezet onderwijs, Nieuw-West, 2021 (procenten)

bron: [corona gezondheidsmonitor jeugd 2021, GGD Amsterdam](#)

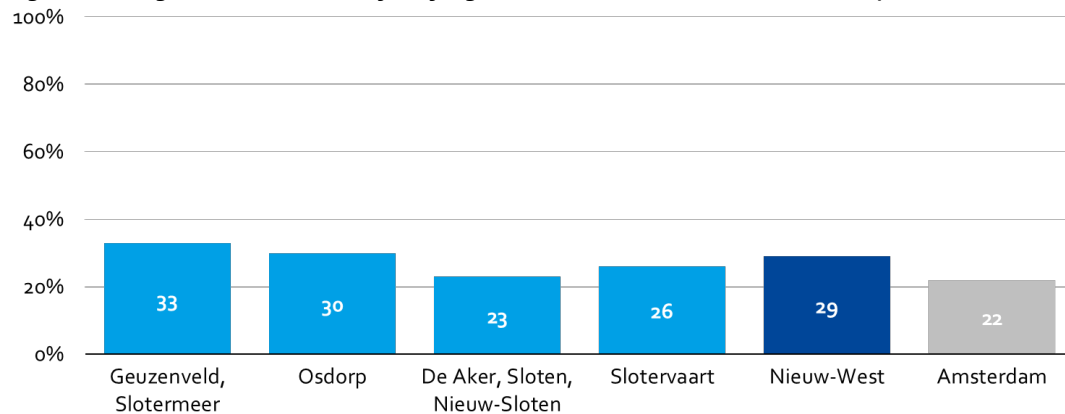
Gezin

Het eerste domein gaat over de persoonlijke omgeving van de jeugdigen in Nieuw-West; in hoeverre biedt het gezin een omgeving waarin leren mogelijk is en wordt gestimuleerd? Dit hangt samen met verschillende factoren zoals het opleidingsniveau van de ouder(s), de financiële situatie thuis en de gezondheid van de gezinsleden. Ouderbetrokkenheid speelt een grote rol bij een succesvolle schoolloopbaan, maar hier zijn geen gegevens over beschikbaar op stadsdeelniveau.

Fysieke gezondheid

Drie op de tien tienjarigen in Nieuw-West heeft overgewicht of obesitas ten opzichte van één op de vijf gemiddeld in de stad.

Figuur 8. Overgewicht of obesitas bij tienjarigen, Nieuw-West en Amsterdam, 2019 (procenten)

bron: Jij en je gezondheid GGD

Acht op de tien (81%) middelbare scholieren (tweede- en vierde klas) uit Nieuw-West sport of beweegt wekelijks in de vrije tijd ten opzichte van 85% gemiddeld in de stad ([bron: corona gezondheidsmonitor jeugd 2021, GGD Amsterdam](#)).

Middelengebruik en pesten

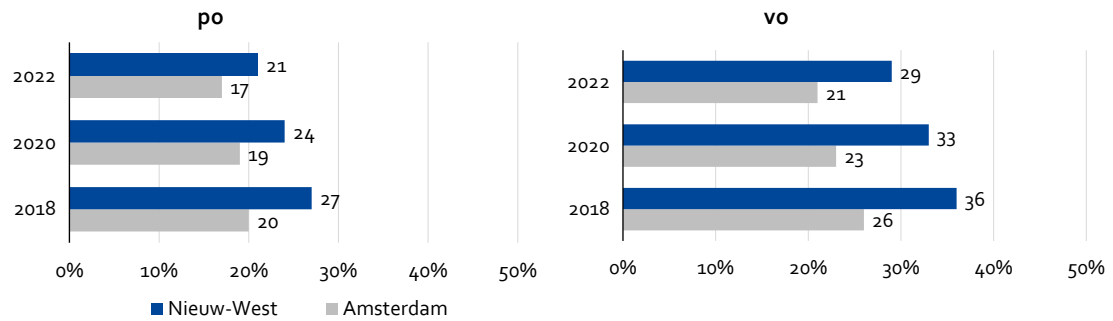
Van de middelbare scholieren (tweede- en vierde klas) uit Nieuw-West rookt twee procent wekelijks, drie procent heeft de laatste vier weken wiet of hasj gebruikt en vijf procent is in de laatste vier weken dronken of aangeschoten geweest ([bron: corona gezondheidsmonitor jeugd 2021, GGD Amsterdam](#)). Deze percentages liggen significant lager dan in de rest van de stad.

Van de middelbare scholieren (tweede- en vierde klas) in Nieuw-West geeft 3% aan op school gepest te worden en 3% wordt gepest via internet (cyberpesten) ([bron: corona gezondheidsmonitor jeugd 2021, GGD Amsterdam](#)).

Opleidingsniveau ouders, financiële- en woonsituatie

Het aandeel ouders in Nieuw-West van po- en vo leerlingen dat geen startkwalificatie heeft behaald daalt over de jaren heen. Toch wijkt dit nog af van het gemiddelde in de stad; voor het po ging het in 2022 om 21%, t.o.v. 17% gemiddeld in Amsterdam. Verschillen binnen Nieuw-West zijn groot, in De Aker, Sloten en Nieuw-Sloten gaat het voor ouders van vo leerlingen bijvoorbeeld om 14% en Geuzenveld en Slotermeer om 35% in 2022.

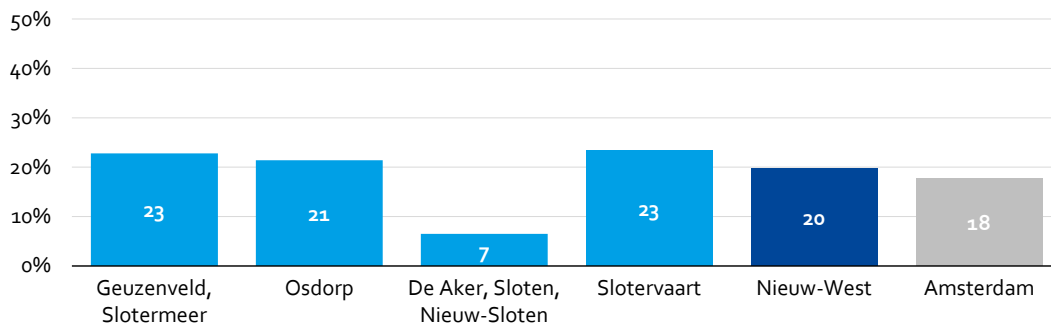
Figuur 9. Ouders van po en vo leerlingen zonder startkwalificatie, Nieuw-West en Amsterdam, 2018-2022 (procenten)

bron: DUO/CBS (bewerking O&S)

Een vijfde van de minderjarige inwoners van Nieuw-West groeide in 2021 op in een minimahuishouden (<130% WSM en weinig vermogen), t.o.v. 18% gemiddeld in Amsterdams. We zien hier wel grote verschillen binnen Nieuw-West. Zo ligt het percentage in de Aker, Sloten en Nieuw Sloten veel lager (7%) dan de andere gebieden en Amsterdam gemiddeld. Van de Amsterdamse stadsdelen heeft stadsdeel Nieuw-West na Zuidoost het hoogste aandeel bewoners die aangeven problematische schulden te ervaren, namelijk 10% t.o.v. 8% gemiddeld.

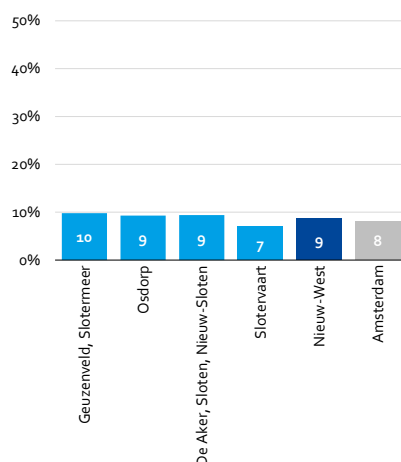
Figuur 10. Bewoners jonger dan 18 jaar die opgroeien in een minimahuishouden, 2021 (procenten)

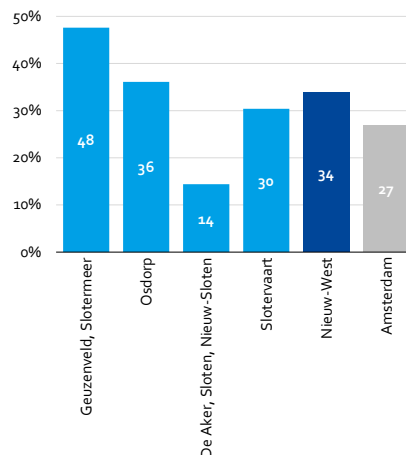
bron: CBS (bewerking O&S)

In Nieuw-West bestaat 9% van de gezinnen uit eenoudergezinnen t.o.v. 8% in Amsterdam. Een derde (34%) van de kinderen in Nieuw-West woont in een krappe woning (<20m² per bewoner), dit is hoger dan het gemiddelde van Amsterdam (27%). De verschillen binnen het stadsdeel zijn groot, in Geuzenveld en Slotermeer gaat het bijvoorbeeld om 48%.

Figuur 11. Eenoudergezinnen, 2024

Woningen met kinderen <20m² per bewoner, 2024

bron: Basisinformatie O&S

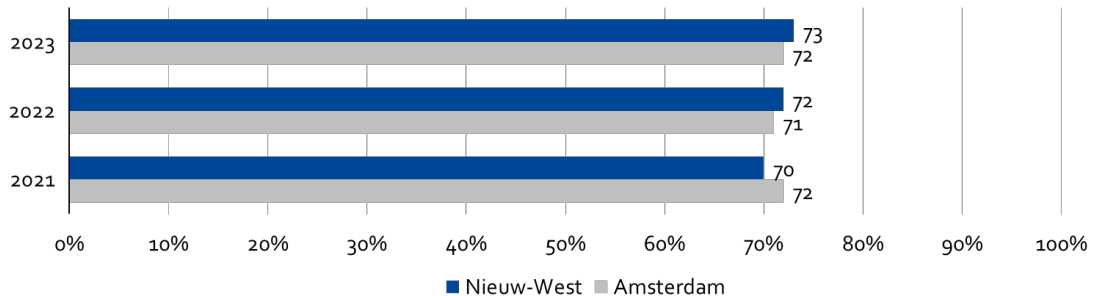
School

Het tweede domein dat van belang is voor de uitkomsten van de onderwijsloopbaan is het onderwijs zelf. Hoe ziet de leerlingpopulatie eruit op de scholen? Gaan er veel (doelgroep)peuters naar de voorschool? En hoe zit het met het lerarentekort in Nieuw-West?

Bereik vve en populatie scholen

Van de kinderen van 2,5 tot vier jaar in Nieuw-West heeft 30 procent een indicatie voor voorschoolse educatie, t.o.v. een kwart gemiddeld in de stad. Dit percentage ligt hoger in Geuzenveld, Slotermeer met 42%, terwijl het in De Aker, Sloten en Nieuw-Sloten met 15% lager ligt. De deelname van de kinderen aan een voorschool ligt met 73% rond het gemiddelde van 72% in Amsterdam in 2023.

Figuur 12. Deelname aan voor- en vroegschoolse educatie (vve) van kinderen van 2,5 tot 4 jaar met een vve indicatie, Nieuw-West en Amsterdam, 2021-2023 (procenten)

bron: Elektronisch Loket VVE

In Nieuw-West wonen meer basisschoolleerlingen met een risico op onderwijsachterstand, namelijk 40% t.o.v. 32% gemiddeld in de stad in schooljaar 2022/'23. Dit zijn leerlingen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen en/of met ouders die geen startkwalificatie hebben behaald. Als we kijken naar de schoolpopulatie op basisscholen in Nieuw-West dan ligt het percentage leerlingen met een risico op onderwijsachterstand met 43% nog iets hoger. Een groep leerlingen, veelal zonder risico op onderwijsachterstand, gaat dus naar school buiten Nieuw-West.

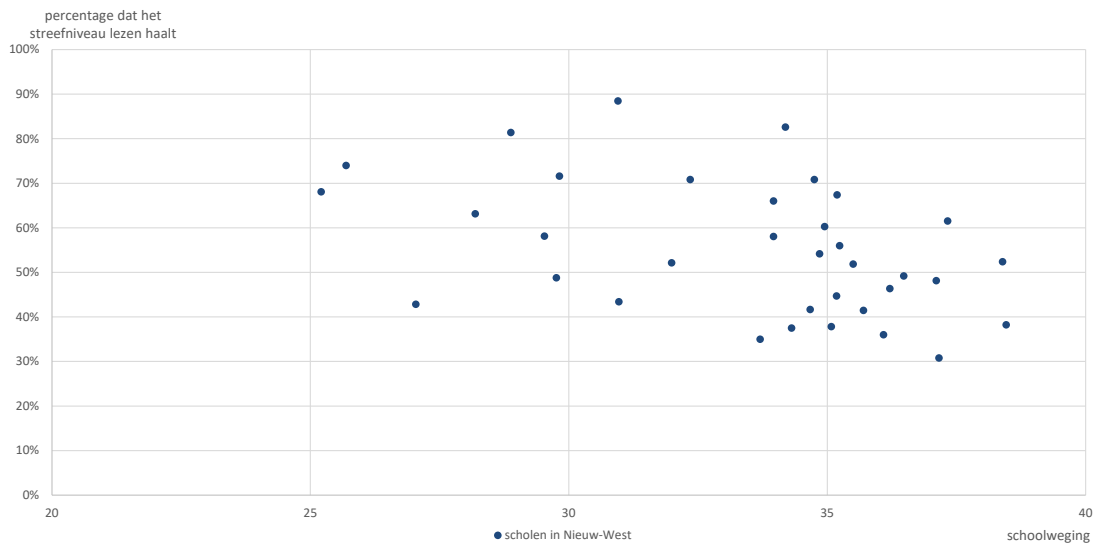
Lerarentekort en schoolresultaten

Net als andere delen van de stad met veel leerlingen met een risico op onderwijsachterstand, hebben ook de scholen in Nieuw-West meer dan gemiddeld last van het lerarentekort. In het basisonderwijs lag het tekort in oktober 2023 met 30% het hoogst van alle stadsdelen, dit is gemiddeld in de stad 19%. Het schoolleiderstekort ligt met 47% in Nieuw-West nog hoger, en ook hoger dan de 28% gemiddeld in de stad.

Leerlingen in de basisschoolleeftijd in Nieuw-West wisselen gemiddeld ongeveer even vaak van basisschool als gemiddeld in de stad. Van de leerlingen die in cohort 2018/'19 t/m 2020/'21 in Nieuw-West in groep 8 zaten [wisselde een vijfde](#) een of meer keren van school, dit komt vrijwel overeen met Amsterdam gemiddeld (19%).

Het aandeel van de leerlingen dat het streefniveau behaalt in groep 8 voor rekenen, taal en lezen ligt voor basisscholen in Nieuw-West lager dan gemiddeld in de stad, zie pagina 3 van deze factsheet. Na correctie voor de achtergrondkenmerken van de leerlingen blijven er verschillen zichtbaar in de resultaten tussen scholen. Zo is er een school met een relatief hoge schoolweging, dus met veel leerlingen met een risico op onderwijsachterstand, waar 30% het streefniveau leesvaardigheid haalt maar ook een vergelijkbare school (als we kijken naar schoolweging) waar ruim 60% dit haalt.

Figuur 13. Percentage leerlingen per school dat het streefniveau leesvaardigheid haalt naar schoolweging, basisscholen in Nieuw-West, 2022/'23 (scholen met in totaal >15 getoetste leerlingen)

bron: DUO, bewerking O&S

Omgeving

Het derde domein dat van belang is voor de onderwijsloopbaan is de woonbuurt/omgeving van een kind. Hoe ziet de omgeving waar de kinderen opgroeien eruit wat betreft groen, speelaanbod en het aanbod van voorzieningen? En hoe veilig is het in het stadsdeel?

Aanbod voorzieningen

Bewoners van Nieuw-West zijn gemiddeld tevreden over het aanbod van voorzieningen en openbaar vervoer in hun buurt. Ze zijn echter minder tevreden over hoe schoon de buurt is (26% t.o.v 35% gemiddeld in Amsterdam), dit geldt nog sterker in Osdorp (19%).

Tabel 14. Mening bewoners Nieuw-West over voorzieningen in de buurt en oordeel over schoon, 2023

	Sloterdijk Nieuw- West	Geuzenveld, Slotermeer	Osdorp	De Aker, Sloten, Nieuw- Sloten	Sloter- vaart	Nieuw- West	Amster- dam
rapportcijfer							
aanbod speelvoorzieningen	5,7	6,7	6,3	6,9	6,5	6,6	6,7
aanbod groenvoorzieningen	6,5	7,1	7,0	7,2	7,1	7,1	6,9
aanbod openbaar vervoer	8,5	7,0	7,2	7,3	8,0	7,4	7,5
tevredenheid							
buurt (zeer) schoon		26%	19%	39%	25%	26%	35%
aanbod jongerenvoorzieningen		48%	42%	47%	39%	44%	45%

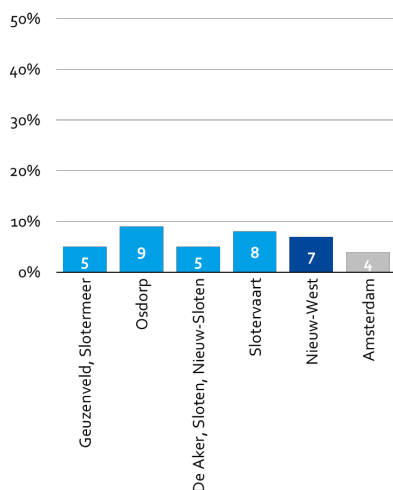
bron: WiA, Veiligheidsmonitor

Veiligheid

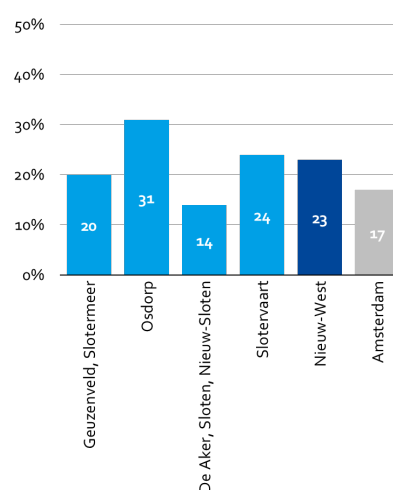
Relatief veel bewoners uit Nieuw-West voelen zich vaak onveilig, namelijk 7% t.o.v. 4% gemiddeld in de stad. In Osdorp ligt dit percentage met 9% nog hoger. Het aandeel bewoners dat veel overlast ervaart in de buurt is met 23% ook hoger dan het stedelijk gemiddelde van 17%. Ook hier scoort Osdorp hoger met 31%.

Figuur 15.

Bewoners die zich vaak onveilig voelen in de eigen buurt, 2023

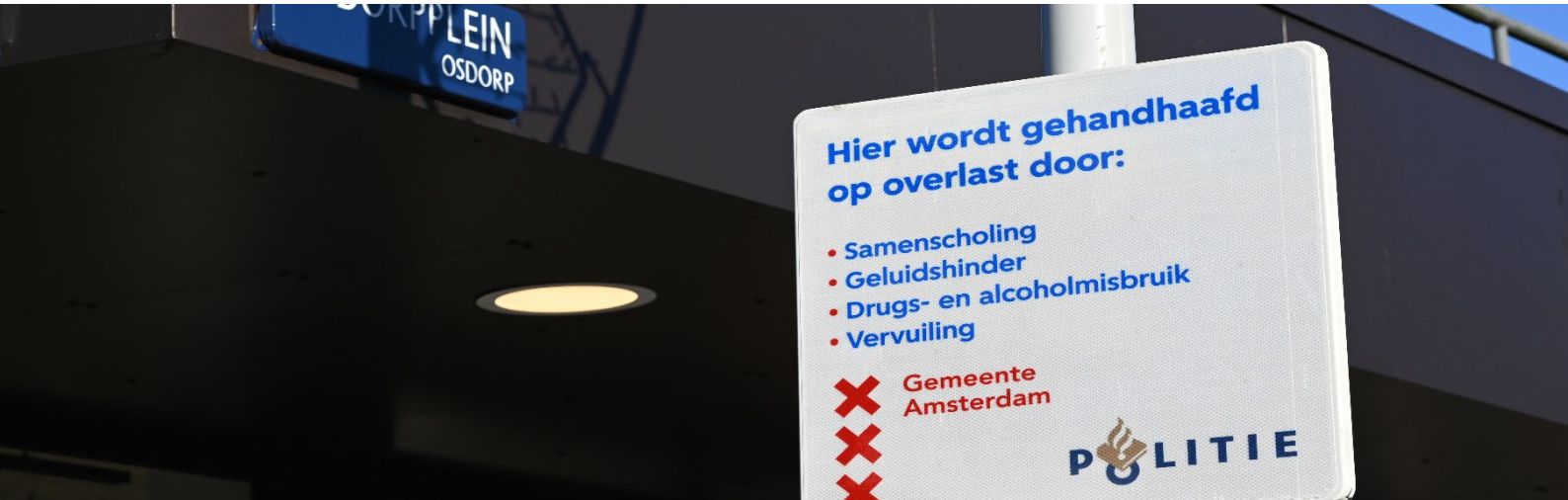

Bewoners die veel overlast ervaren in de eigen buurt, 2023

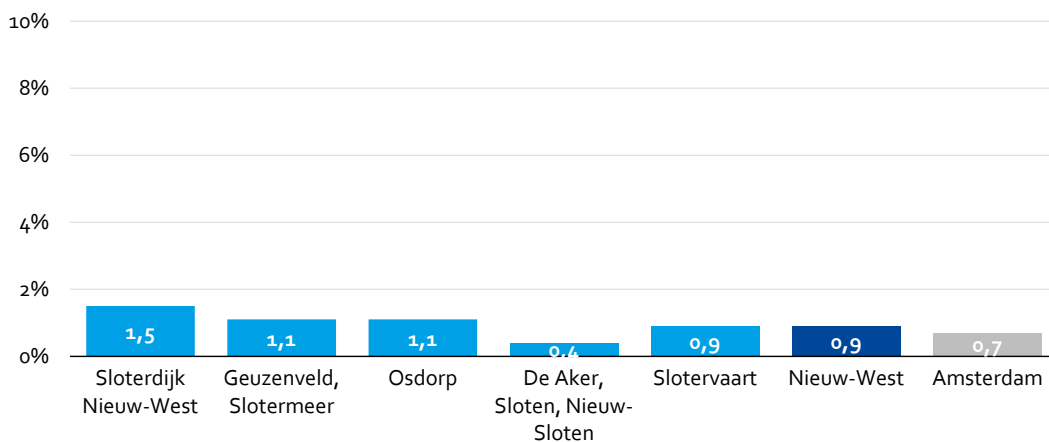
bron: Veiligheidsmonitor

Bij geregistreerde criminaliteit onderscheiden we [High Volume Criminaliteit](#) (veelvoorkomende delicten) en [High Impact Criminaliteit](#) (delicten die het slachtoffer persoonlijk raken, zoals geweld). High Volume Criminaliteit kwam in 2023 in Nieuw-West het meest voor in Slotermeer-Zuidoost. High Impact Criminaliteit kwam het meest voor in Geuzenveld en Slotermeer-Zuidoost.

Het aandeel volwassen verdachten in Nieuw-West ligt met 0,9% in 2023 iets hoger dan het stedelijk gemiddelde van 0,7%. Van de jeugdigen in Nieuw-West tussen 12 en 24 jaar werd in 2023 2,6% verdacht van criminaliteit ten opzichte van 2,1% in Amsterdam als geheel.

Figuur 16. Volwassen verdachten (25+), 2023

bron: Politieeenheid Amsterdam

Meer informatie...

<https://onderzoek.amsterdam.nl/interactief/dashboard-kerncijfers>
foto's: Martin de Bouter 2023; Edwin van Eis 2023; Edwin van Eis 2024

Auteurs

Merel van der Wouden
Mathilde van Rijsewijk

m.van.der.wouden@amsterdam.nl
m.van.rijsewijk@amsterdam.nl

Colofon

Onderzoek en Statistiek
onderzoek.amsterdam.nl

Opdrachtgever
Onderwijs, Jeugd, Zorg en Diversiteit
(OJZD)